

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 147/25

Luksemburgā, 2025. gada 25. novembrī

Tiesas spriedums lietā C-713/23 | *Wojewoda Mazowiecki*

Savienības pilsonība: dalībvalstij ir pienākums atzīt divu vienāda dzimuma Savienības pilsoņu laulību, kas likumīgi noslēgta citā dalībvalstī, kurā viņi ir izmantojuši savu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību

Divi Polijas pilsoņi, kas ir apprecējušies Vācijā, lūdz reģistrēt viņu laulības apliecību Polijas Civilstāvokļa aktu reģistrā, lai viņu laulība tiktu atzīta Polijā. Kompetentās iestādes to ir atteikušas, pamatojoties uz to, ka Polijas tiesību akti nepieļauj viendzimuma laulības. Atbildot uz valsts tiesas uzdoto jautājumu, Tiesa uzskata, ka atteikums atzīt divu Savienības pilsoņu laulību, kas likumīgi noslēgta citā dalībvalstī, kurā viņi ir izmantojuši savu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, ir pretrunā Savienības tiesībām, jo tas ierobežo šo brīvību, kā arī tiesības uz privāto un ģimenes dzīvi. Tādējādi, īstenojot Savienības tiesībās paredzētās tiesības, dalībvalstīm ir pienākums atzīt citā dalībvalstī likumīgi iegūtu ģimenes stāvokli. Tiesa tomēr uzsver: šis pienākums nenozīmē, ka iekšējās tiesībās jāievieš viendzimuma laulības. Turklāt dalībvalstīm ir rīcības brīvība izvēlēties šādas laulības atzīšanas kārtību. Tomēr, ja dalībvalsts izvēlas paredzēt vienotu kārtību, kādā atzīst citā dalībvalstī noslēgtas laulības, proti, laulības apliecības reģistrāciju civilstāvokļa aktu reģistrā, tai šī kārtība jāpiemēro arī laulībām, kas noslēgtas starp vienāda dzimuma personām.

2018. gadā divi Polijas pilsoņi, kuri uzturas Vācijā un no kuriem viens ir arī Vācijas pilsonis, Berlīnē apprecējās. Vēloties doties uz Poliju un tur uzturēties kā precēts pāris, viņi lūdza Vācijā noslēgtās laulības apliecību reģistrēt¹ Polijas Civilstāvokļa aktu reģistrā, lai viņu laulība tiktu atzīta Polijā. Šis lūgums tika noraidīts, pamatojoties uz to, ka Polijas tiesību akti nepieļauj laulības starp vienāda dzimuma personām. Tādējādi attiecīgās laulības apliecības reģistrācija būtu pretrunā Polijas tiesību sistēmā nostiprinātajiem pamatprincipiem.

Laulātie apstrīd šo atteikumu. Polijas Augstākā administratīvā tiesa, kas izskata šo lietu, vēršas Tiesā. Tā vēlas noskaidrot, vai valsts tiesiskais regulējums, kurš neļauj nedz atzīt laulību starp vienāda dzimuma personām, kas noslēgta citā dalībvalstī, nedz šajā nolūkā reģistrēt šo laulības apliecību Civilstāvokļa aktu reģistrā, ir saderīgs ar Savienības tiesībām².

Tiesa atgādina – lai gan noteikumi par laulību ir dalībvalstu kompetencē, tām, īstenojot šo kompetenci, jāievēro Savienības tiesības. Tā, attiecīgie laulātie kā Eiropas Savienības pilsoņi bauda brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā un tiesības uz normālu ģimenes dzīvi, īstenojot šo brīvību, kā arī atgriežoties savā izcelsmes dalībvalstī. Jo īpaši, **ja viņi izveido ģimenes dzīvi uzņēmējā dalībvalstī, tostarp noslēdzot laulību, viņiem jābūt pārliecinātiem, ka to varēs turpināt pēc atgriešanās savā izcelsmes valstī.**

Atsacīšanās atzīt divu vienāda dzimuma Savienības pilsoņu laulību, kas likumīgi noslēgta citā dalībvalstī, kurā viņi ir izmantojuši savu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, var radīt nopietnas administratīvas, profesionālas un privātas neērtības, liekot laulātajiem savā izcelsmes dalībvalstī dzīvot kā neprecētām personām.

Tāpēc **Tiesa nospriež, ka šāds atteikums ir pretrunā Savienības tiesībām.** Tas ne tikai pārkāpj pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, bet arī pamattiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību³.

Tiesas ieskatā **atzīšanas pienākums** neaizskar nacionālo identitāti un neapdraud sabiedrisko kārtību laulāto izcelsmes dalībvalstī. Tas **nenozīmē, ka šai valstij savos tiesību aktos jāparedz laulības starp divām vienāda dzimuma personām.**

Turklāt **dalībvalstīm ir rīcības brīvība izvēlēties šādas laulības atzīšanas kārtību**, un ārvalsts laulības apliecības reģistrācija ir tikai viens no iespējamajiem veidiem. Tomēr Tiesa uzsver, ka šī kārtība nedrīkst padarīt šādu atzīšanu neiespējamu vai pārmērīgi grūtu, kā arī nedrīkst diskriminēt viendzimuma pārus to seksuālās orientācijas dēļ, un tas, ka valsts tiesību aktos šādiem pāriem nav paredzēta atzīšanas kārtība, kas būtu līdzvērtīga pretēja dzimuma pāriem piešķirtajai kārtībai, ir šāda diskriminācija.

Tātad, **tā kā reģistrācija ir vienīgais Polijas tiesību aktos paredzētais līdzeklis**, kā administratīvās iestādes var faktiski atzīt citā dalībvalstī noslēgtu laulību, **Polijai ir pienākums to piemērot vienādi** gan viendzimuma, gan pretēja dzimuma personu laulībām.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Sprieduma pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

¹ Ārvalsts civilstāvokļa dokumenta reģistrācija ir tā satura precīza un burtiska pārvešana Polijas Civilstāvokļa aktu reģistrā. Tādējādi reģistrācija rada Polijas civilstāvokļa aktu, kurš ir nošķirts no oriģinālā dokumenta un kura pierādījuma spēks ir līdzvērtīgs Polijā izsniegtiem civilstāvokļa aktus apliecinošiem dokumentiem.

² LESD 20. pants un 21. panta 1. punkts, ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. pantu un 21. panta 1. punktu.

³ Nostiprinātas Pamattiesību hartas 7. pantā ar tādu pašu nozīmi un tvērumu kā Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. pantā garantētās tiesības. Šajā ziņā Tiesa it īpaši atsaucas uz 2023. gada 12. decembra spriedumu *Przybyszewska* u.c. pret Poliju, kurā Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir nospriedusi, ka Polija nav izpildījusi savu pozitīvo pienākumu ieviest tiesisko regulējumu, kas ļautu atzīt un aizsargāt viendzimuma pārus.